EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 10 22
COM(2024) 485 final

ANNEX 2

PRIEDAS

prie Pasiūlymo dėl

TARYBOS SPRENDIMO

dėl pozicijos, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Jungtiniame stebėsenos ir priežiūros komitete (JSPK) pagal Europos Sąjungos ir Gajanos Kooperacinės Respublikos savanoriškos partnerystės susitarimą dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos į ES importuojamais medienos produktais, dėl JSPK darbo tvarkos taisyklių ir arbitražo tvarkos nustatymo

JSPK SPRENDIMAS Nr. ... dėl ES ir Gajanos susitarimo 26 straipsnyje nurodytos arbitražo tvarkos nustatymo

JSPK,

atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 15 d. Monrealyje (Kanada) pasirašytą ir 2023 m. birželio 1 d. įsigaliojusį ES ir Gajanos susitarimą, ypač į jo 26 straipsnį,

kadangi:

Susitarime numatyta, kad JSPK nustato arbitražo tvarką,

JSPK NUSPRENDĖ:

1. Nustatoma šio sprendimo priede išdėstyta arbitražo tvarka su Susitarimu susijusių ginčų atveju.

2. Šis sprendimas įsigalioja …..

Vieta …

PRIEDAS

ARBITRAŽO TVARKA

I skirsnis. Įvadinės nuostatos

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šia arbitražo tvarka papildomas ir paaiškinamas Europos Sąjungos (toliau – Sąjunga) ir Gajanos Kooperacinės Respublikos (toliau – Gajana) savanoriškos partnerystės susitarimas (toliau – Susitarimas), ypač jo 26 straipsnis dėl arbitražo.

2. Šia arbitražo tvarka siekiama sudaryti sąlygas Šalims taikant arbitražo mechanizmą spręsti ginčus, kurių gali kilti tarp Šalių dėl šio Susitarimo aiškinimo ir taikymo.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Arbitražo tvarkos tikslais vartojamų terminų apibrėžtys:

- arbitražo komisija – pagal Susitarimo 26 straipsnio1 dalį sudaryta komisija;

- arbitras – arbitražo komisijos narys;

- Šalis ieškovė – Šalis, kuri prašo sudaryti arbitražo komisiją pagal Susitarimo 26 straipsnio 1 dalį;

- atsakovė – kita Šalis;

- Šalies atstovas – Šalies tarnautojas ar bet kuris Šalies paskirtas asmuo, pagal Susitarimą atstovaujantis tai Šaliai ginče;

- diena – kalendorinė diena, jei nenurodyta kitaip,

- trečioji šalis – Šalis, kuri nėra ginčo šalis, tačiau dalyvauja arbitražo procedūroje;

- Tarptautinis biuras – Nuolatinio arbitražo teismo (NAT) Tarptautinis biuras;

- Nuolatinio arbitražo teismo taisyklės – 2012 m. gruodžio 17 d. įsigaliojusios 2012 m. NAT arbitražo taisyklės, įskaitant visus vėlesnius pakeitimus;

- NAT skiriančioji institucija – NAT institucija, kuri NAT taisyklėse nurodyta kaip atsakinga už arbitrų skyrimą pagal NAT taisykles.

3 straipsnis

Taikytina teisė

1. Arbitražo komisija taiko Susitarimą, kaip jis aiškinamas pagal Vienos konvenciją dėl tarptautinių sutarčių teisės, ir kitas su ginču susijusias ir tarp Šalių taikomas tarptautinės teisės sutartis, taisykles ir principus.

2. Nepaisant 1 dalies, jei arbitražui perduotame ginče kyla klausimas dėl Susitarimo nuostatos, apibrėžtos darant nuorodą į Šalies nacionalinės teisės nuostatą, aiškinimo ir taikymo, arbitražo komisija gali atsižvelgti į Šalies nacionalinę teisę. Tai darydama arbitražo komisija vadovaujasi vyraujančiu tos Šalies teismų ar institucijų nacionalinės teisės aiškinimu. Arbitražo komisijos pateiktas nacionalinės teisės aiškinimas tos Šalies teismams ar institucijoms nėra privalomas.

4 straipsnis

Pranešimai

1. Visi arbitražo komisijos prašymai, pranešimai, rašytiniai pareiškimai ar kiti dokumentai tuo pačiu metu siunčiami abiem Šalims, o kai aktualu ir tinkama – ir Tarptautiniam biurui.

   Visų arbitražo komisijai teikiamų Šalies prašymų, pranešimų, rašytinių pareiškimų ar kitų dokumentų kopijos tuo pačiu metu siunčiamos kitai Šaliai, o kai aktualu ir tinkama – ir Tarptautiniam biurui.

   Visų vienos Šalies kitai Šaliai teikiamų prašymų, pranešimų, rašytinių pareiškimų ar kitų dokumentų kopijos tuo pačiu metu siunčiamos arbitražo komisijai, o kai aktualu ir tinkama – ir Tarptautiniam biurui.

2. Visi 1 dalyje nurodyti pranešimai siunčiami el. paštu arba, atitinkamais atvejais, bet kokiomis kitomis ryšio priemonėmis, kurias naudojant yra numatytas išsiunčiamų dokumentų registravimas. Jei neįrodyta kitaip, toks pranešimas laikomas įteiktu jo išsiuntimo dieną.

3. Pagal Susitarimo 22 straipsnį, visi pranešimai adresuojami Gajanos finansų ministrui (Gajanos atveju) ir Sąjungos delegacijos Gajanoje vadovui (Sąjungos atveju).

4. Prašyme, pranešime, rašytiniame pareiškime ar kitame su arbitražo komisijos procedūromis susijusiame dokumente rastos smulkios korektūros klaidos gali būti ištaisytos atsiunčiant naują dokumentą, kuriame pakeitimai aiškiai nurodyti.

5. Jeigu paskutinė diena, kurią galima įteikti dokumentą, sutampa su valstybine Gajanos arba Sąjungos švente, dokumentas laikomas įteiktu kitą darbo dieną.

5 straipsnis

Atstovai

Šalims gali atstovauti arba talkinti pagal jų vidaus taisykles ir procedūras pasirinkti asmenys. Tokių asmenų vardai, pavardės ir adresai turi būti raštu perduoti kitai Šaliai, įskaitant tai, ar jie paskiriami talkinimo ar atstovavimo tikslais.

II skirsnis. Arbitrų komisijos sudarymas

6 straipsnis

Arbitrų skyrimas

1. Atsižvelgdamos į 5 dalį, Šalys paskiria po vieną arbitrą. Taip paskirti du arbitrai pasirenka trečią arbitrą, kuris pirmininkaus arbitražo komisijai.
2. Jei per 30 dienų nuo Šalies pranešimo apie arbitro paskyrimą gavimo kita Šalis nepraneša pirmajai Šaliai apie savo paskirtą arbitrą, pirmoji Šalis gali prašyti, kad antrąjį arbitrą paskirtų Tarptautinis biuras. NAT skiriančioji institucija antrąjį arbitrą paskiria kuo greičiau.
3. Jei per 30 dienų nuo antrojo arbitro paskyrimo abu arbitrai nesusitaria dėl trečiojo arbitro pasirinkimo, Šalys, atsižvelgdamos į 5 dalį, gali prašyti Tarptautinio biuro paskirti trečiąjį arbitrą pagal taikytinas NAT taisykles. NAT skiriančioji institucija trečiąjį arbitrą paskiria kuo greičiau. Skirdama arbitrą, NAT skiriančioji institucija laikosi toliau nurodytos sąrašo procedūros:
    a) NAT skiriančioji institucija kiekvienai Šaliai pateikia identišką sąrašą, kuriame yra bent trys pavardės;
    b) per 15 dienų nuo šio sąrašo gavimo kiekviena Šalis, laiško kopijos nesiųsdama kitai Šaliai, Tarptautiniam biurui gali grąžinti sąrašą, jame išbraukusi pavardę (-es), dėl kurios (-ių) ji prieštarauja, ir sunumeravusi likusias pavardes sąraše pirmumo tvarka;
    c) pasibaigus pirmiau nurodytam laikotarpiui NAT skiriančioji institucija, atsižvelgdama į jai grąžintuose sąrašuose patvirtintas pavardes ir į Šalių nurodytą pirmumo tvarką, paskiria trečiąjį arbitrą;
    d) jei dėl kokios nors priežasties paskyrimo negalima atlikti pagal šią procedūrą, NAT skiriančioji institucija trečiąjį arbitrą gali paskirti savo nuožiūra.
4. Skirdamos arbitrus, Šalys ir NAT skiriančioji institucija gali pasirinkti asmenis, kurie yra Nuolatinio arbitražo teismo nariai.
5. Skirdamos arbitrus, Šalys ir NAT skiriančioji institucija nesirenka asmenų, kurie yra Sąjungos institucijų pareigūnai arba tarnautojai, Sąjungos valstybės narės vyriausybės arba Gajanos Vyriausybės nariai.

7 straipsnis

Arbitražo komisijos nesudarymas

Jei arbitražo komisija nesudaroma pagal 6 straipsnį, bet kurios Šalies prašymu NAT skiriančioji institucija sudaro arbitražo komisiją ir tai darydama gali atšaukti bet kokį jau paskirtą asmenį ir paskirti visus arbitrus, iš kurių vienas paskiriamas pirmininkaujančiu arbitru. NAT skiriančioji institucija gali dar kartą paskirti anksčiau paskirtus asmenis, jei mano, kad tai tikslinga.

8 straipsnis

Arbitrų nepriklausomumas ir imunitetas

1. Arbitrai yra nepriklausomi ir nešališki, dirba individualiai ir nevykdo jokios organizacijos ar vyriausybės nurodymų.

2. Kai į asmenį kreipiamasi dėl galimo jo paskyrimo arbitru, jis Šalims ir NAT skiriančiajai institucijai praneša apie visas aplinkybes, dėl kurių gali kilti pagrįstų abejonių dėl jo nešališkumo ar nepriklausomumo. Arbitras nuo paskyrimo momento ir per visą arbitražo procedūrą nedelsdamas praneša Šalims, Tarptautiniam biurui ir kitiems arbitrams apie visas aplinkybes, dėl kurių gali kilti pagrįstų abejonių dėl jo nešališkumo ar nepriklausomumo.

3. Arbitrai turi imunitetą nuo jurisdikcijos Sąjungoje ir Gajanoje dėl veiksmų ar neveikimo, susijusių su arbitražo procedūra.

9 straipsnis

***Ex parte* ryšiai**

1. Arbitražo komisija nesusitinka ar nesusisiekia su viena iš Šalių, jeigu nedalyvauja kita Šalis.

2. Arbitras su viena Šalimi arba abiem Šalimis neaptarinėja jokio su procedūros dalyku susijusio aspekto, jeigu nedalyvauja kiti arbitrai.

10 straipsnis

Arbitro pakeitimas

1. Arbitrui mirus arba atsistatydinus arbitražo procedūros metu, pavaduojantis arbitras skiriamas arba pasirenkamas 6 straipsnyje nustatyta pavaduojančio arbitro paskyrimo ar pasirinkimo tvarka.

2. Jei arbitras nesiima veiksmų arba *de jure* ar *de facto* negali atlikti savo funkcijų, taikoma 11 straipsnyje nustatyta arbitro nušalinimo ir pakeitimo procedūra.

3. Kai vienas arbitras pakeičiamas kitu, procedūra atnaujinama nuo to etapo, kuriuo pakeistas arbitras nustoja eiti savo pareigas, nebent arbitražo komisija nusprendžia kitaip.

11 straipsnis

Reikalavimas nušalinti arbitrus

1. Bet kuri Šalis gali reikalauti nušalinti arbitrą, jei yra aplinkybių, dėl kurių kyla pagrįstų abejonių dėl jo nešališkumo ar nepriklausomumo.
2. Šalis gali reikalauti nušalinti jos paskirtą arbitrą tik dėl priežasčių, apie kurias ji sužino po paskyrimo.
3. Šalis, ketinanti reikalauti nušalinti arbitrą, pranešimą apie tokį reikalavimą išsiunčia per 30 dienų nuo pranešimo apie to arbitro paskyrimą gavimo dienos arba per 30 dienų nuo tos dienos, kai Šalis sužino aplinkybės, dėl kurių gali kilti pagrįstų abejonių dėl arbitro nešališkumo ar nepriklausomumo.
4. Pranešimas apie reikalavimą nušalinti siunčiamas kitai Šaliai, arbitrui, kurį reikalaujama nušalinti, kitiems arbitražo komisijos nariams ir Tarptautiniam biurui. Pranešime apie reikalavimą nušalinti išdėstomos tokio reikalavimo priežastys.
5. Šaliai pareikalavus nušalinti arbitrą, visos Šalys tokiam reikalavimui gali pritarti. Arbitras, kurį reikalaujama nušalinti, taip pat gali pasitraukti iš pareigų. Bet kuriuo atveju tai nereiškia, kad sutinkama dėl nušalinimo pagrįstumo.
6. Jei per 15 dienų nuo pranešimo apie reikalavimą nušalinti dienos kita Šalis nesutinka su reikalavimu nušalinti arba arbitras, kurį reikalaujama nušalinti, nesitraukia iš pareigų, nušalinimo reikalaujanti Šalis gali nuspręsti tęsti procedūrą. Tokiu atveju per 30 dienų nuo pranešimo apie reikalavimą nušalinti dienos ji kreipiasi į NAT skiriančiąją instituciją, kad ši priimtų sprendimą dėl nušalinimo.
7. Priimdama sprendimą dėl nušalinimo, NAT skiriančioji institucija gali nurodyti tokio sprendimo priežastis, nebent Šalys susitartų, kad priežastys nenurodomos. Jeigu NAT skiriančioji institucija pritaria nušalinimui, pavaduojantis arbitras skiriamas arba pasirenkamas 6 straipsnyje nustatyta pavaduojančio arbitro paskyrimo ar pasirinkimo tvarka.

III skirsnis. Arbitražo procedūra

12 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Arbitražo komisija arbitražo procedūrą vykdo taip, kaip jai atrodo tinkama, su sąlyga, kad Šalims taikomos vienodos sąlygos ir kad kiekvienai Šaliai būtų suteikta pagrįsta galimybė bet kuriuo tinkamu procedūros etapu pateikti savo argumentus. Arbitražo komisija savo nuožiūra procedūrą vykdo taip, kad būtų išvengta nereikalingo delsimo ir išlaidų ir būtų užtikrintas sąžiningas ir veiksmingas ginčo sprendimo procesas.

2. Arbitražo komisijos sprendimas yra galutinis ir privalomas Sąjungai ir Gajanai.

3. Laikydamosi konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimų, Sąjunga ir Gajana viešai paskelbia visus arbitražo komisijos sprendimus.

13 straipsnis

Arbitražo vieta

4. Arbitražo vieta yra Haga, nebent susitariama kitaip.

5. Arbitražo komisija gali susirinkti bet kurioje vietoje, kurią ji laiko tinkama prekėms, kitai nuosavybei ar dokumentams patikrinti. Šalys informuojamos apie tai laiku, kad galėtų dalyvauti tokio patikrinimo metu.

14 straipsnis

Konfidencialumas

1. Kiekviena Šalis ir arbitražo komisija konfidencialia laiko informaciją, kurią kita Šalis pateikė arbitražo komisijai ir nurodė ją esant konfidencialią. Kai Šalis arbitražo komisijai pateikia rašytinį pareiškimą, kuriame yra konfidencialios informacijos, ji taip pat per 15 dienų pateikia pareiškimą, kuriame nėra konfidencialios informacijos ir kuris gali būti skelbiamas viešai.

2. Jokios šios procedūros taisyklės netrukdo Šaliai savo pozicijos atskleisti viešai. Kol procedūra nebaigta, Šalis neatskleidžia jokios informacijos, kurią kita Šalis nurodė esant konfidencialią.

3. Jei Šalies pareiškimuose ir argumentuose yra konfidencialios informacijos, arbitražo komisija renkasi uždaruose posėdžiuose. Jei posėdžiaujama uždarai, Šalys užtikrina arbitrų komisijos posėdžių konfidencialumą.

15 straipsnis

Arbitražo komisijos darbas

1. Pirmininkaujantis arbitras pirmininkauja visiems arbitražo komisijos posėdžiams. Arbitražo komisija gali įgalioti pirmininkaujantį arbitrą priimti administracinius ir procedūrinius sprendimus.

2. Arbitražo komisija gali vykdyti savo veiklą bet kokiomis priemonėmis, be kita ko, telefonu, e. paštu, taip pat naudojantis faksimiliniu ar kompiuteriniu ryšiu.

3. Arbitražo komisijos svarstymuose gali dalyvauti tik arbitrai, tačiau arbitražo komisija gali leisti, kad tokiuose svarstymuose dalyvautų ir arbitrų padėjėjai.

4. Visų sprendimų ar ataskaitų rengimas yra išskirtinė arbitražo komisijos pareiga, kuri negali būti perleidžiama.

5. Jei arbitražo komisija mano, kad reikia pakeisti jos procedūroms taikomus terminus arba atlikti kitus procedūrinius ar administracinius koregavimus, ji, pasikonsultavusi su Šalimis, raštu informuoja jas apie pakeitimo ar koregavimo priežastis ir reikiamą naują terminą ar koregavimą.

16 straipsnis

Arbitražo procedūros tvarkaraštis

1. Sudaryta arbitražo komisija, paprašiusi Šalis pareikšti savo nuomonę, kuo greičiau nustato preliminarų arbitražo procedūros tvarkaraštį. Arbitražo komisija, paprašiusi Šalis pareikšti savo nuomonę, gali bet kuriuo metu šį laikotarpį pratęsti arba sutrumpinti.

2. Per 10 dienų nuo arbitražo komisijos sudarymo bet kuri Šalis gali pateikti pagrįstą prašymą pripažinti bylą skubia. Tokiu atveju arbitražo komisija, atsižvelgdama į tokį prašymą, sprendimą priima per 15 dienų nuo tokio prašymo gavimo.

17 straipsnis

Organizacinis posėdis

1. Per 30 dienų nuo arbitražo komisijos sudarymo Šalys susitinka su arbitražo komisija, kad išspręstų tokius klausimus, kuriuos, Šalių arba arbitražo komisijos nuomone, reikia išspręsti, kaip antai: a) arbitrams mokėtinas atlygis ir jiems atlygintinos išlaidos; b) arbitražo komisijos įgaliojimai ir c) procedūros tvarkaraštis.

2. Jeigu Šalys nesusitaria kitaip, arbitražo komisijos įgaliojimai yra šie: a) atsižvelgiant į atitinkamas Šalių nurodytas Susitarimo nuostatas, nagrinėti prašyme dėl arbitražo komisijos sudarymo pateiktą klausimą; b) rengti išvadas dėl nagrinėjamos priemonės atitikties Susitarimo nuostatoms ir ir c) priimti sprendimą.

18 straipsnis

Rašytiniai pareiškimai

Šalis ieškovė ne vėliau kaip per 10 dienų nuo arbitražo komisijos sudarymo dienos pateikia rašytinį pareiškimą. Atsakovė rašytinį pareiškimą įteikia ne vėliau kaip per 20 dienų nuo Šalies ieškovės rašytinio pareiškimo įteikimo dienos.

19 straipsnis

Posėdžiai

1. Laikydamasis organizaciniame posėdyje nustatyto tvarkaraščio ir pasikonsultavęs su Šalimis ir kitais arbitrais, arbitražo komisijos pirmininkas informuoja Šalis apie posėdžio datą, laiką ir vietą. Laikantis 6 dalies nuostatų, tą informaciją Šalis, kurios teritorijoje vyksta posėdis, paskelbia viešai.
2. Jei Šalys taip susitaria, arbitražo komisija gali sušaukti papildomų posėdžių.
3. Visi arbitrai dalyvauja viso posėdžio metu.
4. Neatsižvelgiant į tai, ar posėdis viešas, ar ne, jame gali dalyvauti toliau nurodyti asmenys (tam būtinas išankstinis Šalių sutikimas):
   (a) Šalies atstovai;
   (b) arbitrų patarėjai, padėjėjai ir administracijos darbuotojai;
   (c) ekspertai (arbitražo komisijos sprendimu);
   (d) liudytojai;
   (e) tretieji asmenys.
5. Ne vėliau kaip 7 dienos iki posėdžio dienos kiekviena Šalis arbitražo komisijai ir kitai Šaliai perduoda asmenų, kurie posėdyje tos Šalies vardu pateiks žodinių argumentų ar paaiškinimų, ir kitų atstovų ar patarėjų, kurie dalyvaus posėdyje, pavardžių sąrašą.
6. Arbitražo komisijos posėdžiai yra vieši, jeigu arbitražo komisija savo iniciatyva arba Šalių prašymu nenusprendžia kitaip.
7. Konsultuodamasi su Šalimis arbitražo komisija priima sprendimą dėl atitinkamų logistinių priemonių ir procedūrų, skirtų užtikrinti, kad vieši posėdžiai būtų rengiami tinkamai. Šios procedūros gali apimti tiesioginę transliaciją internetu arba vidinės televizijos sistemas.
8. Užtikrindama, kad Šalies ieškovės ir atsakovės argumentams ir priešiniams argumentams pateikti būtų skirta tiek pat laiko, arbitražo komisija posėdžius rengia toliau nurodyta tvarka.

   <u>Argumentai</u>

   a) Šalies ieškovės argumentai;

   b) atsakovės argumentai.

   <u>Priešiniai argumentai</u>

   a) Šalies ieškovės atsakymas;

   b) atsakovės atsakomieji argumentai.
9. Arbitražo komisija gali pateikti klausimus bet kuriai Šaliai arba liudytojui bet kuriuo posėdžio metu.

10. Arbitražo komisija pasirūpina, kad posėdžio protokolas būtų parengtas ir įteiktas Šalims per septynias dienas po posėdžio. Šalys gali pateikti pastabų dėl protokolo, o arbitražo komisija gali į tas pastabas atsižvelgti.

11. Per 10 dienų nuo posėdžio dienos kiekviena Šalis gali pateikti papildomą rašytinį pareiškimą dėl bet kuriuo posėdžio metu kilusio klausimo.

20 straipsnis

Neatvykimas į posėdį

1. Jei viena iš Šalių, kuriai pagal šią tvarką apie posėdį buvo pranešta tinkamai, į posėdį neatvyksta ir nenurodo pagrįstų tokio neatvykimo priežasčių, arbitražo komisija gali vykdyti arbitražo procedūrą.

2. Jei viena iš Šalių, kurios tinkamai reikalaujama pateikti dokumentinius įrodymus, per nustatytą laikotarpį to nepadaro ir nenurodo pagrįstų tokio nepateikimo priežasčių, arbitražo komisija gali priimti sprendimą vadovaudamasi turimais įrodymais.

21 straipsnis

Klausimai raštu

1. Arbitražo komisija bet kuriuo procedūros metu gali vienai ar abiem Šalims pateikti klausimų raštu. Visų vienai Šaliai pateiktų klausimų kopija pateikiama ir kitai Šaliai.

2. Atsakymo į arbitražo komisijos pateiktus klausimus kopiją kiekviena Šalis pateikia kitai Šaliai. Kita Šalis turi galimybę per septynias dienas nuo tos kopijos gavimo raštu pateikti pastabas dėl kitos Šalies atsakymų.

22 straipsnis

Tretieji asmenys

1. Jei Šalys nesusitaria kitaip, arbitražo komisija gali priimti Šalies fizinių asmenų arba Šalies teritorijoje įsisteigusių juridinių asmenų, kurie yra nepriklausomi nuo Šalių vyriausybių, savo iniciatyva teikiamus rašytinius pareiškimus, jeigu:

   (a) jie pateikiami arbitražo komisijai per 10 dienų nuo arbitražo komisijos sudarymo datos;

   (b) jie tiesiogiai susiję su arbitražo komisijos svarstomu faktiniu ar teisiniu klausimu;

   (c) juose išdėstomas pareiškimą pateikusio asmens aprašymas, pavyzdžiui, fizinio asmens atveju nurodoma jo pilietybė, o juridinio asmens atveju – jo įsisteigimo vieta, veiklos pobūdis, teisinis statusas, bendrieji tikslai ir finansavimo šaltinis; taip pat

   (d) juose nurodomas asmens interesų arbitražo komisijos procedūrose pobūdis.

2. Pareiškimai įteikiami Šalims pastaboms pateikti. Savo pastabas arbitražo komisijai Šalys pateikti per 15 dienų nuo pareiškimo gavimo.

3. Arbitražo komisija savo sprendime išvardija visus gautus pareiškimus pagal šio straipsnio 1 dalį. Arbitražo komisija neprivalo savo ataskaitoje atsižvelgti į tuose pareiškimuose pateiktus argumentus.

4. Jeigu arbitražo komisija nusprendžia savo ataskaitoje atsižvelgti į tokiuose pareiškimuose pateiktus argumentus, ji atsižvelgia ir į visas Šalių pastabas, pateiktas pagal šio straipsnio 2 dalį.

23 straipsnis

Ekspertai

1. Arbitražo komisija gali paskirti vieną ar daugiau ekspertų, kurie jai raštu teiktų informaciją konkrečiais klausimais, kuriuos turi nustatyti arbitražo komisija. Arbitražo komisijos ekspertui suteikti įgaliojimai kaip kopija perduodama Šalims.

2. Gavusi eksperto ataskaitą, arbitražo komisija perduoda jo kopijas Šalims; Šalims suteikiama galimybė raštu pareikšti savo nuomonę apie eksperto ataskaitą. Šalis turi teisę nagrinėti bet kurį dokumentą, kuriuo ekspertas remiasi savo ataskaitoje.

3. Bet kurios Šalies prašymu, pateikus ataskaitą, ekspertas gali būti išklausytas posėdyje, kuriame Šalys turi galimybę apklausti ekspertą. Tokiame posėdyje bet kuri Šalis gali kviesti ekspertus, kurie patvirtintų aptariamus dalykus.

IV skirsnis. Arbitražo komisijos sprendimai

24 straipsnis

Sprendimai

Arbitražo komisija deda visas pastangas, kad sprendimai būtų priimami bendru sutarimu. Jeigu sprendimo bendru sutarimu priimti nepavyksta, sprendimas priimamas balsų dauguma.

25 straipsnis

Sprendimo forma

1. Sprendimas išdėstomas raštu ir jame pateikiami nustatyti faktai, atitinkamų šio Susitarimo nuostatų taikomumas ir nustatytų faktų bei išvadų pagrindimas.

2. Sprendimą pasirašo arbitrai, jame nurodoma jo priėmimo data ir arbitražo vieta. Jei kuris nors iš arbitrų nepasirašo, sprendime nurodoma priežastis, dėl kurios nėra parašo (-ų).

26 straipsnis

Sprendimo išaiškinimas

1. Per 30 dienų nuo sprendimo gavimo bet kuri Šalis, apie tai pranešusi kitai Šaliai ir NAT skiriančiajai institucijai, gali prašyti arbitražo komisijos sprendimą išaiškinti.

2. Išaiškinimas pateikiamas raštu per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos. Išaiškinimas yra sprendimo dalis ir prireikus taikomos 15 ir 25 straipsnių nuostatos.

27 straipsnis

Sprendimo taisymas

1. Per 30 dienų nuo sprendimo gavimo bet kuri Šalis, pranešusi kitai Šaliai ir Nuolatinio arbitražo teismo skiriančiajai institucijai, gali prašyti arbitražo komisijos ištaisyti bet kokias sprendime nustatytas skaičiavimo, rašytines ar spausdinimo arba panašaus pobūdžio klaidas. Tačiau arbitražo komisija per 30 dienų nuo pranešimo apie sprendimą pataisymus gali atlikti ir savo iniciatyva.

2. Visi taisymai atliekami raštu ir yra sprendimo dalis ir prireikus taikomos 15 ir 25 straipsnių nuostatos.

28 straipsnis

Papildomas sprendimas

1. Per 30 dienų nuo sprendimo gavimo bet kuri Šalis, apie tai pranešusi kitai Šaliai ir NAT skiriančiajai institucijai, gali prašyti arbitražo komisijos priimti papildomą sprendimą dėl reikalavimų, kurie buvo pareikšti per arbitražo procedūrą, bet nebuvo įtraukti į sprendimą.

2. Jei arbitražo komisija nusprendžia, kad prašymas priimti papildomą sprendimą yra pagrįstas, ir mano, kad tai gali būti ištaisyta be papildomo nagrinėjimo ar įrodymų, papildomą sprendimą ji priima per 30 dienų nuo tokio prašymo gavimo dienos.

3. Jei priimamas papildomas sprendimas, atitinkamai taikomi 15 ir 25 straipsniai.

29 straipsnis

Arbitražo komisijos sprendimo vykdymas

1. Šalys imasi visų priemonių, būtinų arbitražo komisijos sprendimui įvykdyti gera valia. Šalys per 10 dienų nuo pranešimo apie arbitražo komisijos sprendimą susitaria dėl pagrįstos trukmės laikotarpio arbitražo komisijos sprendimui įvykdyti. Jei Šalys nesutaria dėl pagrįstos trukmės laikotarpio arbitražo komisijos sprendimui įvykdyti, bet kuri Šalis raštu paprašo pirminės arbitražo komisijos nustatyti pagrįstos trukmės laikotarpį ir tuo pačiu metu apie tai praneša

kitai Šaliai pagal 7 dalį. Pagrįstos trukmės laikotarpis gali būti pratęstas abipusiu ES ir Gajanos sutarimu.

2. Jei Šalys nesutaria dėl kurios nors priemonės suderinamumo su arbitražo komisijos sprendimu, Šalis gali raštu paprašyti arbitražo komisijos šiuo klausimu priimti sprendimą. Arbitražo komisija apie savo sprendimą praneša per 90 dienų nuo prašymo pateikimo dienos arba per 45 dienas, jei atvejis skubus.

   Jeigu pirminė arbitražo komisija negali iš naujo susirinkti apsvarstyti prašymą arba jeigu tokiame svarstyme negali dalyvauti kai kurie iš arbitrų, sudaroma nauja arbitražo komisija, kaip nustatyta 6 straipsnyje. Pranešimo apie sprendimą terminas yra 60 dienų nuo naujos arbitražo komisijos sudarymo dienos.

3. Jei arbitražo komisija nusprendžia, kad Šalis nevykdo arbitražo komisijos sprendimo, ji nustato naują sprendimo vykdymo terminą.

   Jei Šalis ir toliau nesilaiko arbitražo komisijos sprendimo, kita Šalis, pranešusi apie tai atsakovei, turi teisę sustabdyti Susitarimo taikymą pagal Susitarimo 28 straipsnį. Bet koks sustabdymas turi būti proporcingas atitinkamam įsipareigojimų nevykdymui, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą ir atitinkamas teises; sustabdymas grindžiamas tuo, kad atsakovė ir toliau nesilaiko arbitražo komisijos sprendimo.

   Bet koks sustabdymas yra laikinas ir taikomas tik tol, kol Šalis įvykdo arbitražo komisijos sprendimą arba kol Šalys susitaria ginčą išspręsti kitaip.

4. Šalis praneša JSPK ir kitai Šaliai apie visas priemones, kurių ji ėmėsi arbitražo komisijos sprendimui įvykdyti, ir apie savo prašymą nutraukti kitos Šalies taikomą sustabdymą.

5. Jeigu Šalys per 45 dienas nuo pranešimo pateikimo dienos nesusitaria, ar priėmusi priemonę, apie kurią pranešta, atsakovė laikosi arbitražo komisijos sprendimo, bet kuri Šalis gali raštu paprašyti pirminės arbitražo komisijos šiuo klausimu priimti sprendimą. Apie tokį prašymą tuo pačiu metu pranešama kitai Šaliai.

   Jeigu pirminė arbitražo komisija negali iš naujo susirinkti apsvarstyti prašymą arba jeigu tokiame svarstyme negali dalyvauti kai kurie iš arbitrų, sudaroma nauja arbitražo komisija, kaip nustatyta 6 straipsnyje. Arbitražo komisijos sprendimas Šalims ir JSPK pranešamas per 75 dienas nuo prašymo pateikimo dienos.

6. Jeigu pirminė arbitražo komisija ar kai kurie iš jos narių negali iš naujo susirinkti, kad apsvarstytų prašymą pagal 2 dalį, sudaroma nauja arbitražo komisija, kaip nustatyta

6 straipsnyje. Tuo atveju pranešimo apie naujos arbitražo komisijos sprendimą laikotarpis yra 90 dienų nuo naujos arbitražo komisijos sudarymo dienos.

30 straipsnis

Susitarimas dėl ginčo sprendimo arba kitas pagrindas procedūrai nutraukti

1. Jei prieš priimant sprendimą Šalys susitaria dėl ginčo sprendimo, arbitražo komisija arba priima sprendimą nutraukti arbitražo procedūrą, arba, jei to prašo abi Šalys ir tam pritaria arbitražo komisija, ginčo sprendimą užregistruoja kaip arbitražo sprendimą Šalių sutartomis sąlygomis. Arbitražo komisija neprivalo motyvuoti sprendimo sutartomis sąlygomis.

2. Jei prieš priimant sprendimą arbitražo procedūros tęsti neįmanoma arba ji netenka prasmės dėl bet kurios kitos 1 dalyje nepaminėtos priežasties, arbitražo komisija praneša Šalims apie savo ketinimą priimti nutartį, nebent kuri nors Šalis nurodo pagrįstą prieštaravimo priežastį. Tada Šalys pradeda konsultacijas, kad išspręstų ginčą.

V skirsnis. Išlaidos

31 straipsnis

Išlaidos

1. Arbitražo komisija savo sprendime nustato arbitražo išlaidas. Terminas „išlaidos“ apima tik:

   (a) arbitražo komisijos honorarus, kurie nurodomi atskirai kiekvienam arbitrui ir kuriuos arbitražo komisija nustato pagal arbitrų skyrimo metu Šalių sutartą dienos atlygį;

   (b) arbitrų patirtas kelionės ir kitas išlaidas;

   (c) ekspertų konsultacijų ir kitos arbitražo komisijai reikalingos pagalbos išlaidas;

   (d) liudytojų kelionės ir kitas išlaidas, jei tokias išlaidas patvirtina arbitražo komisija.

2. Arbitražo išlaidas iš esmės padengia pralaimėjusi Šalis. Tačiau arbitražo komisija gali padalyti tokias išlaidas abiem Šalims, jei, jos nuomone, toks padalinimas būtų pagrįstas atsižvelgiant į bylos aplinkybes.

3. Arbitražo komisija negali imti jokių papildomų mokesčių už savo sprendimo aiškinimą, taisymą ar papildymą.

32 straipsnis

Užstatas išlaidoms padengti

1. Sudaryta arbitražo komisija gali reikalauti, kad kiekviena Šalis sumokėtų vienodą užstatą, kuris laikomas 31 straipsnyje nurodytų išlaidų avansiniu apmokėjimu.

2. Arbitražo procedūros metu arbitražo komisija gali prašyti Šalių papildomo užstato.

3. Jei per 30 dienų nuo reikalavimo gavimo dienos visa reikalaujamo užstato suma nesumokama, arbitražo komisija praneša Šalims, kad viena iš jų sumokėtų reikalaujamą sumą. Jei toks užstatas nesumokamas, arbitražo komisija gali nurodyti arbitražo procedūrą sustabdyti arba nutraukti.

4. Priėmus sprendimą, arbitražo komisija atlieka Šalių užstatų apskaitą ir nepanaudotą likutį grąžina Šalims.